EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 12 18
COM(2025) 761 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

kurioje įvertinami pagrindiniai bandomųjų tyrimų, nustatytų Reglamentu (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, rezultatai

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Reglamentu (ES) 2016/792[1] nustatytas bendras suderinto vartotojų kainų indekso (SVKI), suderinto vartotojų kainų indekso pagal pastovius mokesčių tarifus (SVKI pagal PMT), savininkų užimtų būstų kainų indekso (SUBKI) ir būsto kainų indekso (BKI) plėtojimo, rengimo ir sklaidos pagrindas. Šie keturi indeksai kartu vadinami „suderintaisiais indeksais“.

Reglamento 8 straipsniu Komisijai leidžiama inicijuoti bandomuosius tyrimus, kuriuos savanoriškai vykdo valstybės narės. Ji tai gali daryti, kai suderintiesiems indeksams sudaryti reikia geresnės pagrindinės informacijos arba kai reikia geresnio suderintųjų indeksų palyginamumo.

Kai tikslinga, prie tokių bandomųjų tyrimų finansavimo prisidedama Sąjungos bendrojo biudžeto lėšomis.

Vykdant šiuos tyrimus reikia įvertinti galimybes gauti geresnės pagrindinės informacijos arba nustatyti naujus metodus.

Komisija (Eurostatas), glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir pagrindiniais suderintųjų indeksų vartotojais, turi įvertinti bandomųjų tyrimų rezultatus. Tai darydama ji atsižvelgia į dėl geresnės pagrindinės informacijos arba naujų metodų gaunamos naudos ir suderintųjų indeksų rengimo papildomų sąnaudų santykį.

Vadovaudamasi Reglamento (ES) 2016/792 8 straipsnio 5 dalimi, Komisija turi kas penkerius metus Europos Parlamentui ir Tarybai teikti ataskaitą, kurioje, jei taikytina, įvertinami pagrindiniai bandomųjų tyrimų rezultatai. Pirmoji tokia ataskaita buvo pateikta 2020 m. gruodžio mėn. Ši ataskaita yra antroji, jos pateikimo terminas – 2025 m. gruodžio 31 d.

Pirmojoje ataskaitoje[2] buvo vertinami pagrindiniai 2016–2017 m. įgyvendinimo laikotarpiu atliktų bandomųjų tyrimų rezultatai. O ši ataskaita teikiama apie bandomuosius tyrimus, dotuotus Sąjungos bendrojo biudžeto lėšomis 2018–2022 m. laikotarpiu. Vėlesniais metais buvo inicijuoti ir kiti ciklai, tačiau šių ciklų tyrimai vis dar vyksta ir dar negali būti įvertinti.

2018–2022 m. laikotarpiu bendras SVKI skirtų dotacijų biudžetas buvo 5 548 290 EUR. Bandomiesiems tyrimams buvo skirta apie 65 proc. šios sumos. BKI ir (arba) SUBKI dotacijoms skirtas biudžetas buvo 2 640 861 EUR. Bandomiesiems tyrimams buvo skirta apie 20 proc. šios sumos.

[1] 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2494/95, OL L 135, 2016 5 24, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/792/oj.

[2] 2020 m. gruodžio 14 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinami pagrindiniai bandomųjų tyrimų, nustatytų Reglamentu (ES) 2016/792 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso, rezultatai, COM(2020) 810 *final*, eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0810&qid=1763626037139.

2. SUDERINTŲ VARTOTOJŲ KAINŲ INDEKSŲ BANDOMIEJI TYRIMAI

2.1. APŽVALGA

SVKI bandomiesiems tyrimams buvo nustatyti du bendro pobūdžio prioritetai: patobulinta SVKI metodika ir nauji duomenų šaltiniai.

Šie prioritetai atspindi nuolatinį poreikį, kad SVKI būtų tinkamas ir metodiškai patikimas. Reaguojant į pasikeitusius vartojimo modelius, pasikeitusį duomenų prieinamumą ir kintančią skaitmeninę ekonomiką, reikia modernizuoti ir duomenų rinkimą, užtikrinant atitiktį Reglamentui (ES) 2016/792.

Pirmasis naujos SVKI metodikos prioritetas yra tobulinti šiam indeksui sudaryti naudojamus statistinius įrankius. Siekiama, kad SVKI išliktų teoriškai tvirtas ir patikimas besikeičiant vartojimo modeliams ir atitiktų geriausią tarptautinę kainų vertinimo praktiką. Pagal šią veiklą finansuojami tyrimai apėmė darbą, susijusį su skaitmenizacijos fiksavimo metodais, derinimo dėl kokybės ir daugiašalių indeksų metodais. Šios temos susijusios su ilgalaikiais metodiniais klausimais ir naujais iššūkiais, kylančiais dėl sudėtingesnės vartojimo dinamikos. Siekiama užtikrinti, kad infliacijos matavimas naudojant SVKI būtų tikslesnis ir pasižymėtų didesniu palyginamumu tarp valstybių narių, kartu rengiantis būsimiems statistikos standartams.

Antrasis prioritetas – į SVKI įtraukti duomenis iš alternatyvių duomenų šaltinių. Tikslas – modernizuoti duomenų rinkimą atsižvelgiant į mažmeninių rinkų skaitmenizaciją, kad būtų pagerinta aprėptis, veiksmingumas ir savalaikiškumas. Finansuojamuose tyrimuose buvo naudojami skenavimo duomenys, iš interneto surinkti duomenys ir įtraukiami įvairūs šaltiniai. Tai atspindi poreikį vartotojų kainų statistiką pritaikyti prie aplinkos, kurioje daug informacijos fiksuojama elektroniniu būdu. Tam reikia ne tik naujos IT infrastruktūros, bet ir peržiūrėti statistinius metodus, kad būtų užtikrintas patikimas įvairių šaltinių įtraukimas.

Nors šie du prioritetai pateikti atskirai, jie iš dalies konceptualiai persidengia. Keli nacionaliniai projektai neišvengiamai apėmė abu prioritetus, pavyzdžiui, daugiašalių indeksų metodų taikymą sandorių duomenims arba iš interneto surinktiems duomenims. Ataskaitoje šis darbas aprašomas pagal atitinkamą metodinę temą ir prireikus pateikiamos kryžminės nuorodos.

2.2. ATLIKTAS DARBAS

Bandomieji skaitmenizacijos fiksavimo metodų tyrimai

Atliekant šiuos bandomuosius tyrimus nagrinėta, kaip SVKI gali būti pritaikytas prie naujų vartojimo formų skaitmeninėje ekonomikoje. Tikslas buvo nustatyti metodus ir duomenų šaltinius, skirtus platformose teikiamų paslaugų ir tarpvalstybinio pirkimo internetu kainoms įvertinti, taip pat pagerinti imčių struktūrą. Buvo atliktas darbas siekiant išbandyti dalijimosi ekonomikos paslaugų fiksavimo įgyvendinamumą ir parengti eksperimentiniai indeksai naudojant administracinius duomenis. Kitų tyrimų metu buvo nagrinėjamas tarpvalstybinis pirkimas internetu ir rengiami metodai, leidžiantys kiekybiškai įvertinti išlaidų internetu dalis ir jas įtraukti į tokių kategorijų kaip drabužiai ir avalynė indeksus. Lygiagretus taikymas leido pastebėti išmatuojamą poveikį metiniams rodikliams. Atliekant metodinį darbą taip pat nagrinėta

skaitmenizacijai skirta imties struktūra ir išbandyti išlaidų ir kainų skirtumais grindžiami optimizuoti paskirstymo metodai.

Bandomieji derinimo dėl kokybės metodų tyrimai

Atliekant šiuos bandomuosius tyrimus nagrinėta, kaip SVKI būtų galima geriau fiksuoti produktų kokybės pokyčius ir taip sumažinti dėl jų apyvartos ar atnaujinimo atsirandantį šališkumą. Buvo siekiama išbandyti ir patobulinti metodus bei parengti įrankius tiems atvejams, kai tradiciniai persidengimo atveju taikomi metodai yra nepakankami. Atlikus tyrimus nustatyta, kad hedoniniai laiko eilučių modeliai geriau nei baziniai vidurkiai atspindi dėl kokybės derinamų kainų dinamiką, ypač susijusią su prekėmis, kurių modeliai dažnai keičiami. Kitas darbas buvo susijęs su prekybos centrų atnaujinimu daugiašalius indeksus derinant su hedoniniais metodais, kad būtų išsaugotas tęstinumas. Įgyvendinant kitus projektus buvo kuriamos pagalbinės kainų rinkimo priemonės, įskaitant derinimo metodams taikomus sprendimo priėmimo algoritmus ir išplėstines produktų charakteristikas iš interneto surinktų duomenų ir skenavimo duomenų atveju.

Bandomieji daugiašalių metodų tyrimai

Šių bandomųjų tyrimų metu nagrinėta, kaip būtų galima taikyti daugiašalių indeksų metodus, siekiant sudaryti SVKI eilutes iš didelių, didelės apyvartos duomenų rinkinių, tokių kaip skenavimo duomenys ir iš interneto surinkti duomenys. Jų metu buvo bandomi skirtingi metodai ir vertintas jų veiksmingumas pagal alternatyvias susiejimo ir grandinines strategijas. Keliuose tyrimuose daugiausia dėmesio skirta tokioms produktų grupėms kaip maistas, drabužiai, prietaisai ir elektronika ir parodyta, kaip metodai veikia tiek stabiliose, tiek nepastoviose rinkose. Tyrimų metu taip pat buvo nagrinėjami tokie iššūkius keliantys klausimai kaip i) indeksų tęstinumas laikui bėgant, ii) sluoksniavimas, kai informacija apie produktą ribota, ir iii) patvirtinimo įrankių įtraukimas į rengimo sistemas. Apskritai atliekant šį darbą gauta tvirtų įrodymų apie daugiašalių vartotojų kainų statistikos metodų įgyvendinamumą ir struktūrą.

Bandomieji skenavimo duomenų tyrimai

Keliuose projektuose buvo tiriamas iš mažmenininkų gautų skenavimo duomenų naudojimas SVKI tikslu. Daugiausia dėmesio buvo skiriama ištisiniams procesams – nuo duomenų gavimo ir valymo iki klasifikavimo ir indeksų sudarymo. Buvo kuriamos sistemos dideliems duomenų rinkiniams valdyti taikant išskirčių filtrus ir projektuojant darbo srautus, pritaikytus didelio dažnumo ir didelės apyvartos prekėms (pvz., maistui, gėrimams, buitiniams prietaisams ir asmens priežiūros prekėms). Kai kurių bandomųjų tyrimų metu taip pat išbandyta, kaip veikia mašininis mokymasis produktų klasifikavimo tikslais siekiant sumažinti kodavimo rankiniu būdu poreikį. Kai kurios valstybės narės taip pat nagrinėjo tinkamas indeksų formules ir bandė dvišalius indeksus bei grandinines strategijas mėnesiniam duomenų rengimui.

Bandomieji iš interneto surinktų duomenų tyrimai

Šių bandomųjų tyrimų metu buvo bandomos duomenų iš interneto rinkimo SVKI tikslu galimybės tokiose srityse kaip drabužiai, elektronika, transporto paslaugos ir turizmo produktai (pvz., lėktuvo bilietai ir kelionės paslaugų paketai). Įgyvendinant projektus sukurtos automatinės duomenų rinkimo priemonės, kartais derinamos su

mašininiu mokymusi produktams klasifikuoti. Jų metu taip pat nagrinėti statistiniai modeliai indeksų sudarymui pagerinti. Kai kuriais atvejais iš interneto surinkti duomenys buvo siejami su tradiciniu būdu gautais duomenimis arba skenavimo duomenimis, siekiant gauti eksperimentinius indeksus (pvz., nešiojamieji kompiuteriai, viešbučių kainos ir buitinė elektronika). Praktinio panaudojimo galimybės tebėra ribotos, tačiau tam tikrų produktų grupių atveju duomenų rinkimas rankiniu būdu jau pakeistas arba papildytas duomenų rinkimu iš interneto ir akivaizdu, kad jį galima taikyti ir plačiau.

Bandomieji iš įvairių duomenų šaltinių gautų kainų įtraukimo tyrimai

Šių bandomųjų tyrimų metu nagrinėta, kaip būtų galima suderinti skirtingus duomenų srautus, kad būtų pagerinta SVKI aprėptis, savalaikiškumas ir tikslumas. Daugiausia dėmesio buvo skiriama nuomai ir kitoms sritims, kuriose tradicinių tyrimų duomenys yra brangūs arba neišsamūs. Buvo dirbama siekiant įtraukti administracinius duomenis iš atitinkamo sektoriaus federacijų apie nuomos mokesčius privačiame sektoriuje. Dėl to gerokai padaugėjo gautų pastebėjimų ir geografinių duomenų. Kitų tyrimų metu nagrinėtas reklamos internete duomenų ir profesionalių nuomotojų duomenų rinkinių naudojimas nuomos indeksams sudaryti. Jų metu šių duomenų įtraukimo tikslu išbandyti porinio modelio ir hedoniniai metodai. Vykdant platesnio masto bandomuosius tyrimus buvo sukurti darbo srautai, kad skenavimo duomenys, iš interneto surinkti duomenys ir tyrimų vietoje duomenys būtų įtraukti į integruotus darbo srautus, siekiant spręsti duomenų klasifikavimo, trūkstamų reikšmių priskyrimo ir duomenų nuoseklumo įvairiuose šaltiniuose problemas.

3. BANDOMIEJI BŪSTO KAINŲ RODIKLIŲ TYRIMAI

3.1. APŽVALGA

Bandomuosiuose būsto kainų rodiklių tyrimuose daugiausia dėmesio skirta trims pagrindiniams prioritetams: i) gerinti BKI ir SUBKI dažnumą ir savalaikiškumą, ii) didinti SUBKI svorių palyginamumą ir iii) spręsti konkrečius metodinius klausimus, susijusius su SUBKI sudarymu.

Pirmuoju projektų rinkiniu buvo siekiama išnagrinėti, ar mėnesinius arba greituosius rodiklius būtų galima rengti kitu nei ketvirčio periodiškumu ir vėliau nei pasibaigus 85 dienų terminui, kaip šiuo metu reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2016/792. Taip siekiama padidinti šių rodiklių aktualumą vartotojams ir galbūt padėti įtraukti SUBKI į SVKI. Antroji projektų grupė buvo skirta priderinti SUBKI svorius prie Reglamento (ES) 2023/1470 reikalavimų[3], kad būtų parengtos suderintos ir atnaujintos laiko eilutės. Galiausiai buvo dirbama matavimo klausimais, siekiant pagerinti žemės ir struktūrinių komponentų vertinimą ir patobulinti subindeksus (pvz., savininko pastatyti būstai, rekonstrukcija ir kapitalinis remontas).

Šia veikla kartu buvo siekiama sustiprinti BKI ir SUBKI metodinius pagrindus, pagerinti palyginamumą tarp valstybių narių ir pasirengti būsimai integracijai į vartotojų kainų statistiką.

[3] 2023 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1470, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/792 nustatomos būsto kainų indekso ir savininkų užimtų būstų kainų indekso metodinės ir techninės specifikacijos ir iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) 2020/1148, OL L 181, 2023 7 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1470/oj.

3.2. ATLIKTAS DARBAS

Bandomieji BKI ir (arba) SUBKI rengimo kas mėnesį ir per trumpesnį laikotarpį tyrimai

Pagal Reglamentą (ES) 2016/792 reikalaujama, kad BKI ir SUBKI būtų rengiami kas ketvirtį ir per 85 kalendorines dienas nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos. Šių projektų metu analizuota, ar indeksus galima rengti kas mėnesį ir per trumpesnį terminą. Taip siekiama padidinti jų aktualumą vartotojams ir galiausiai sudaryti sąlygas įtraukti SUBKI į SVKI. Šių projektų metu buvo tiriami duomenų šaltiniai (pvz., iš interneto renkami duomenys), įverčių nustatymo arba ekstrapoliacijos metodai. Kai mėnesinių duomenų šaltiniai skiriasi nuo ketvirtiniams indeksams šiuo metu naudojamų duomenų šaltinių, reikia ištirti šių šaltinių suderinimo metodus.

Atliekant bandomuosius tyrimus trijose valstybėse narėse buvo nagrinėjama galimybė parengti savalaikiškesnius ir dažnesnius būsto kainų rodiklius. Pirmasis tikslas buvo pakeisti duomenų rinkimo procesą arba išnagrinėti įvairius duomenų šaltinius. Antrasis tikslas buvo pasiektas nustatant vertinimo metodus, pagal kuriuos galima apskaičiuoti patikimą indeksą turint mažai (arba mažiau) duomenų. Taip pat buvo rasti tikslesni duomenų rinkiniai, todėl buvo galima parengti patikimus indeksus ir tai daryti dažniau. Tyrimų metu buvo naudojami nauji duomenų šaltiniai, pvz., statybų kainos, iš interneto surinkta informacija ir patobulinti administracinių duomenų rinkiniai. Tai atliekant parodyta tiek esama galimybė didinti kainų indeksų rengimo dažnumą ir savalaikiškumą, tiek esami apribojimai.

Bandomieji SUBKI svorių tobulinimo tyrimai

Valstybės narės turi Eurostatui pateikti SUBKI svorius pagal Reglamento (ES) 2020/1148 22 straipsnyje pateiktą suskirstymą[4]. Šiame teisės akte nebuvo nurodyti duomenų šaltiniai ar metodai palyginamumui užtikrinti, todėl Eurostatas pradėjo rengti jo įgyvendinimo aktą, kuriuo būtų nustatomi bendri kokybės standartai. Po šio proceso buvo priimtas Reglamentas (ES) 2023/1470, kuriame nustatytos išsamios šių svorių specifikacijos.

Šiomis aplinkybėmis dvi bandomuosiuose projektuose dalyvavusios valstybės narės peržiūrėjo ir atnaujino savo naudojamus svorius ir indeksus. Joms taip pat buvo suteikta galimybė vykdyti projektus šioje srityje. Buvo tikimasi, kad šių projektų metu bus parengti reglamentą atitinkantys svoriai. Tada būtų galima sudaryti atnaujintas svorių laiko eilutes nuo 2010 m., o gautus duomenis nusiųsti Eurostatui.

Dviejose valstybėse narėse atliktuose bandomuosiuose tyrimuose įvertinti svorių šaltiniai ir jų suderinimas su įgyvendinimo akto dėl SUBKI ir BKI projektu. Nagrinėti klausimai, be kita ko, buvo susiję su svorių atnaujinimu iki paskutinio praėjusių metų ketvirčio, kaip reikalaujama reglamente. Taip pat buvo apsvarstyta, ar tikslinga ir įmanoma apskaičiuoti „Namų ūkių naujai įsigyti ankstesnės statybos (esami) būstai“ svorį (kuris taip pat yra SUBKI subindeksas).

[4] 2020 m. liepos 31 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1148, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/792 nustatomos suderintų vartotojų kainų indeksų ir būsto kainų indekso metodinės ir techninės specifikacijos, OL L 252, 2020 8 4, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1148/oj.

4. BANDOMŲJŲ TYRIMŲ VERTINIMAS

Komisija vertina ir tvirtina galutines bandomųjų tyrimų ataskaitas. Rezultatais dalijamasi su nacionalinėmis statistikos institucijomis, ELPA šalimis ir Europos Centriniu Banku. Projektai buvo pristatyti metiniuose praktiniuose seminaruose ir galutinėse ataskaitose, kurios buvo išplatintos per platformą internete, kad rezultatais būtų galima pasidalyti ir juos aptarti su statistikos specialistais. Šis keitimasis informacija padeda nustatyti geriausią praktiką ir pasiekti bendrą supratimą apie metodines galimybes, o tai savo ruožtu padeda pagerinti SVKI palyginamumą.

Atliekant bandomuosius metodinio darbo tyrimus buvo sukurti nauji SVKI įrankiai ir metodai. Daugiašalių indeksų metodai buvo išsamiai išbandyti ir įrodyta, kad jie patikimi daugelyje produktų grupių. Tai svarūs įrodymai, kad jie gali pagerinti tęstinumą ir palyginamumą. Su derinimu dėl kokybės susijęs darbas taip pat leido patvirtinti, kad hedoniniai metodai padeda geriau vertinti produktų atnaujinimus ir staigiai pasikeitusią kokybę.

Skaitmeninimo projektai buvo skirti naujiems vartojimo kanalams ir SVKI imčių struktūros pertvarkymui, atsižvelgiant į duomenų prieinamumą internete. Eksperimentiniai apgyvendinimo ir transporto paslaugų indeksai buvo apskaičiuoti remiantis dalijimosi platformose randamais administraciniais duomenimis. Taip pat pasitelkti tyrimai siekiant fiksuoti tarpvalstybines išlaidas internete. Imties struktūros tyrimai parodė, kad efektyvumą galima padidinti perskirstant išteklius pagal išlaidų svorius ir kainų skirtumus. Šie metodai parodė, kad yra perspektyvių būdų SVKI srityje atsižvelgti į skaitmenizaciją.

Vykdant bandomuosius tyrimus taip pat buvo išbandytas ir išplėstas naujų duomenų šaltinių naudojimas. Su skenavimo duomenimis ir iš interneto surinktais duomenimis susiję projektai leido išplėsti alternatyvių šaltinių sąrašą. Darbas, susijęs su skenavimo duomenimis, pasistūmėjo nuo galimybių analizės iki rengimo sistemų kūrimo. Kai kurios valstybės narės jau naudoja rengimo sistemas atrinktoms produktų grupėms, o kitos rengiasi jas naudoti. Įgyvendinant projektus buvo sukurtos duomenų tvarkymo procedūros, mašininio mokymosi priemonės, skirtos klasifikuoti, taip pat išbandyti trūkstamų požymių tvarkymo metodai. Paaiškėjo, kad skenavimo duomenys leidžia veiksmingai plėsti aprėptį ir didinti stebėjimo dažnumą, kartu mažinant duomenų rinkimo išlaidas.

Duomenų iš interneto rinkimo projektai parodė automatinio duomenų rinkimo potencialą įvairiose vartojimo srityse. Įgyta patirties, susijusios su duomenų rinkimo iš interneto metodais, jų klasifikavimu ir susiejimu su esamomis SVKI struktūromis. Kelių bandomųjų tyrimų metu taip pat bandyta įtraukti kelis šaltinius. Tai parodė, kad skenavimo duomenų, internetinių duomenų ir administracinių duomenų derinimas įmanomas ir pagerina aprėptį.

Tyrimais patvirtinta, kad metodinės naujovės ir nauji duomenų šaltiniai glaudžiai susiję. Daugelis tyrimų apėmė abu prioritetus, taikant daugiašalius metodus skenavimo duomenims arba iš interneto renkamiems duomenims. Jie taip pat leido išsiaiškinti sąlygas, kuriomis galima sėkmingai įtraukti naujus metodus. Kai kurie tyrimai nesudarė sąlygų jų rezultatų naudoti iš karto, tačiau vis dėlto juos atlikus buvo gauti išbandyti metodai, kurie padeda palaipsniui modernizuoti SVKI ir BKI ir sudaro pagrindą tikslesnei ir savalaikiškesnei statistikai ateityje.

Bandomieji būsto kainų rodiklių tyrimai prisidėjo prie pažangos keliose srityse, kurios labai svarbios būsimai BKI ir SUBKI raidai. Darbas, susijęs su savalaikiškumo ir dažnumo gerinimu, parodė, kad techniškai įmanoma duomenis rinkti kas mėnesį. Tai ypač pasakytina apie tuos atvejus, kai naudojami administraciniai įrašai, statybų duomenys arba duomenų šaltiniai internete. Šiuose tyrimuose taip pat atkreiptas dėmesys į praktinius sunkumus užtikrinant pakankamą aprėptį, prieigos prie duomenų stabilumą ir mėnesinių bei ketvirtinių indeksų nuoseklumą. Vis dėlto rezultatai suteikia pagrindą įvertinti, kaip greitieji arba mėnesiniai rodikliai galiausiai galėtų būti įtraukti į esamą ketvirtinę sistemą ir prisidėti prie to, kad statistika taptų aktualesnė politikos reikmėms.

Kituose projektuose buvo nagrinėjama SUBKI svorių kokybė ir palyginamumas bei konceptualių klausimų vertinimas. Su svoriais susijęs darbas leido valstybėms narėms išbandyti, kaip nacionaliniai šaltiniai galėtų būti priderinti prie Reglamento (ES) 2023/1470 reikalavimų, kad būtų padidintas praeities eilučių nuoseklumas ir sudarytos sąlygos reguliariau atnaujinti duomenis. Šie bandomieji tyrimai buvo tiriamojo pobūdžio ir ne visi rezultatai yra parengti naudoti. Tačiau jie suteikė vertingų įrodymų, leido išsiaiškinti metodines problemas ir prisidėjo prie bendros žinių bazės, reikalingos būsto kainų rodikliams visose valstybėse narėse pagerinti.

5. IŠVADOS

2018–2022 m. finansuoti bandomieji tyrimai labai padėjo tobulinti ES kainų statistiką. Jie leido sustiprinti SVKI metodologinius ir duomenų pagrindus ir prisidėjo prie būsto kainų rodiklių pažangos. Tai padeda valstybėms narėms prisitaikyti prie skaitmenizacijos, naujų duomenų šaltinių ir kintančių statistikos standartų. Be tiesioginių rezultatų, projektais i) išplėsta bendra žinių bazė, ii) pagerintas palyginamumas tarp valstybių narių ir iii) parodyta, kaip inovacijas galima taikyti praktiškai. Komisija mano, kad bandomieji tyrimai yra svarbi priemonė nuolat gerinant kainų statistiką, ir todėl ketina toliau juos remti. Ji taip pat ragina valstybes nares aktyviai naudotis jos siūlomomis bandomųjų tyrimų finansavimo galimybėmis.